

ÎNSCRIEREA MODIFICĂRILOR INTERVENITE ÎN STATUTUL CIVIL SAU CU PRIVIRE LA NUME PRODUSE ÎN STRĂINĂTATE

Cetățeanul român este obligat ca, în termen de 6 luni de la înregistrarea în străinătate a modificărilor intervenite în statutul civil sau cu privire la nume, să solicite, personal, prin împuternicit cu procură specială, sau în baza împuternicirii avocațiale, înscrierea mențiunilor în registrele de stare civilă române.

Cererile de înscriere a modificărilor intervenite în statutul civil al persoanei sau cu privire la nume ori ca urmare a rectificării actelor de stare civilă, produse în străinătate, precum și cu privire la regimul matrimonial ales în fața autorităților/instituțiilor străine competente se soluționează de ofițerul de stare civilă din cadrul serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor/primăria unității administrativ-teritoriale care are în păstrare actul pe marginea căruia urmează să se opereze mențiunea; modificările se înscriu prin mențiune pe actele de stare civilă, cu aprobarea șefului S.P.C.J.E.P./directorului D.G.E.P.M.B.

Cererile se depun la oricare serviciu public comunitar local de evidență a persoanelor/primărie a unității administrativ-teritoriale, personal sau prin împuternicit cu procură specială sau împuternicire avocațială.

Prin excepție de la prevederile enunțate, hotărârile străine ale căror efecte sunt recunoscute, potrivit legii, prin hotărâre pronunțată în România de instanța competentă se înscriu fără avizul șefului serviciului public comunitar județean de evidență a persoanelor / D.G.E.P.M.B. / D.G.E.P.

Procedura de soluționare a cererilor privind căsătoria, desfacerea, încetarea sau anularea căsătoriei

- în conformitate cu dispozițiile art.104 din HG nr. 255 din 21 martie 2024 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a dispozițiilor în materie de stare civilă, căsătoriile încheiate în străinătate și desfăcute prin divorț se înregistrează numai prin mențiune pe marginea actului de naștere, iar cele încetate prin decesul unuia dintre soți se înregistrează fie prin transcriere, fie prin mențiune pe marginea actului de naștere.

Cererile înregistrate la S.P.C.L.E.P. sau, după caz, la primăria unității administrativ-teritoriale pot privi:

- înscrierea, pe marginea actului de naștere a mențiunii de căsătorie și desfacere a acesteia prin divorț;
- înscrierea, pe marginea actului de căsătorie a mențiunii de desfacere a căsătoriei prin divorț sau, după caz de anulare a căsătoriei;
- înscrierea, pe marginea actului de naștere a mențiunii de căsătorie și de încetare a acesteia prin decesul unuia dintre soți;
- înscrierea, pe marginea actului de căsătorie a mențiunii de încetare a acesteia prin decesul unuia dintre soți.

Înscrierea, pe marginea actului de naștere a mențiunii de căsătorie și de desfacere a căsătoriei prin divorț, respectiv de înscriere, pe marginea actului de căsătorie a mențiunii de desfacere a căsătoriei prin divorț

a) **Înscrierea** în actele de stare civilă a unor hotărâri străine, care se referă la statutul civil al cetățenilor români, **se face după recunoașterea hotărârii străine de către tribunalul competent** a soluționa cererea de recunoaștere, respectiv tribunalul de pe raza județului unde își are sau a avut domiciliul persoana interesată, fără aprobarea S.P.C.J.E.P./D.G.E.P.M.B..

Este vorba de sentințele emise în statele terțe sau, deși nu era necesară acțiunea de exequator persoana a solicitat această procedură.

În cazul divorțului sunt supuse procedurii de exequator atât divorțul judiciar dar și cel administrativ, notarial și religios dacă acesta a fost pronunțat într-un stat terț.

În aceste situații cererea se depune, în țară, la S.P.C.L.E.P sau, după caz, la primăria care are în păstrare actul pe marginea căruia urmează să se înscrie mențiunea și va fi însoțită de:

- documentul străin/hotărârea străină și traducerea în limba română, legalizată, ambele în original;
- hotărârea prin care s-au recunoscut pe teritoriul României efectele documentului străin/hotărârii străine, definitivă, în original;
- documentul de identitate al solicitantului, în original, dacă se prezintă personal ori, după caz, documentul de identitate în original al persoanei împuternicite;
- orice alte documente necesare înscrierii mențiunii.

b) **În situațiile în care hotărârile străine sunt recunoscute, potrivit legii, de plin drept în România**, acestea se înscriu în baza aprobării S.P.C.J.E.P./D.G.E.P.M.B..

Este vorba de sentințe emise în:

- statele membre UE;
- statele cu care România are încheiate tratate/convenții/acorduri de asistență judiciară;
- state terțe, dacă solicitantul era, la data pronunțării, și cetățean al statului unde s-a pronunțat hotărârea.

În aceste situații cererea se depune, în țară, la oricare S.P.C.L.E.P sau, după caz, la primăria unității administrativ-teritoriale unde aceste servicii nu sunt constituite și va fi însoțită de:

- documentul/hotărârea eliberat/eliberată de autoritățile străine, în original, traducerea legalizată a acestuia/acesteia în limba română, în original;
- documentul de identitate al solicitantului, în original, dacă se prezintă personal ori, după caz, documentul de identitate în original al persoanei împuternicite;
- orice alte documente necesare înscrierii mențiunii.

Alte documente necesare înscrierii mențiunii:

- Certificatul de naștere și/sau căsătorie român sau străin, după caz;
- Actul de identitate;
- Declarații autentificate sau date în fața ofițerului de stare civilă care înregistrează cererea din partea soților, cetățeni români, cu privire la numele de familie purtat după căsătorie/divorț, în situația în care în documentul străin/hotărârea străină nu se face referire la numele soților după divorț; numele de familie al celuilalt soț, cetățean român, se poartă numai cu consimțământul acestuia consemnat prin declarație autentificată sau dată în fața ofițerului de stare civilă; în cazul în care nu se poate prezenta declarație din partea fostului soț, cetățean român, numele de familie se preia din documentele de identitate ale solicitantului emise ulterior divorțului;

Dacă soțul/soția/fostul soț/fosta soție, cetățean român, este în imposibilitate de a prezenta declarația cu privire la numele de familie pe care au convenit să-l poarte după căsătorie/divorț, aspect care trebuie să fie menționat în cererea solicitantului, numele de familie/textul de mențiune ce se înscrie în actul de căsătorie/actele de naștere ale soților/foștilor soți nu se completează la rubrica privind numele de familie al acestuia/acesteia; în această situație numele de familie se completează în baza declarației ulterioare a fostului/fostei soț/soție, dată în fața notarului public cu privire la numele pe care dorește să îl poarte în timpul căsătoriei/ulterior desfacerii căsătoriei, cu respectarea aspectelor referitoare la consimțământ.

- Certificatul prevăzut în **Anexa I** din Regulamentul (CE) nr.2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești eliberat în temeiul art. 39 din Regulament (în situația în care divorțul a fost inițiat și/sau pronunțat înainte de data de 01.08.2022)

sau certificatul prevăzut în **Anexa II** la Regulamentul (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii, eliberat în temeiul articolului 36 din Regulament (în cazul în care divorțul a fost inițiat sau pronunțat după data de 01.08.2022)

- În cazul divorțurilor pronunțate în statele membre, dacă din sentința de divorț rezultă că divorțul s-a judecat în absența părții pârâte, fără să fie reprezentată de avocat, astfel încât nu se cunoaște dacă aceasta a fost citată legal de instanță, conform prevederilor Regulamentelor menționate, partea care solicită recunoașterea sau încuviințarea executării (reclamantul) trebuie să prezinte:
 - originalul sau o copie certificată pentru conformitate a documentului care stabilește că actul de sesizare a instanței sau un act echivalent a fost notificat sau comunicat părții care nu s-a prezentat sau,
 - orice document care arată că pârâțul a acceptat hotărârea în mod neechivoc.

În această situație, dacă pârâțul este cel care solicită înscrierea mențiunii de desfacere a căsătoriei este evident faptul că a acceptat hotărârea și nu se mai solicită documentele menționate anterior.

Înscrierea pe marginea actului de naștere a mențiunii de căsătorie și de încetare a căsătoriei prin decesul unuia dintre soți, respectiv de înscriere, pe marginea actului de căsătorie a mențiunii de încetare a căsătoriei prin decesul unuia dintre soți.

Cererea se depune, în țară, la oricare S.P.C.L.E.P sau, după caz, la primăria unității administrativ-teritoriale unde aceste servicii nu sunt constituite și în funcție de obiectul cererii va fi însoțită, după caz de:

- certificatul sau extrasul de căsătorie eliberat de autoritățile străine și traducerea în limba română autentificată și legalizată ambele în original sau extrasul multilingv al actului de căsătorie și certificatul sau extrasul de deces și traducerea în limba română autentificată și legalizată ambele în original sau extrasul multilingv al actului de deces - în cazul în care se solicită înscrierea pe marginea actului de naștere a mențiunii de căsătorie și de încetare a acesteia prin decesul soțului/soției;

- certificatul sau extrasul de deces și traducerea în limba română autentificată și legalizată, ambele în original sau extrasul multilingv al actului de deces, în cazul în care se solicită înscrierea, pe marginea actului de căsătorie a mențiunii de încetare a căsătoriei prin deces;

- declarația cu privire la numele de familie purtat în timpul căsătoriei, dacă în certificatul/extrasul de căsătorie nu se face referire la acest aspect; decesul celuilalt soț înlătură orice condiții referitoare la consimțământ privind purtarea numelui acestuia de familie;

- alte documente considerate necesare pentru soluționarea cererii.

Înscrierea mențiunii de schimbare a numelui de familie și/sau a prenumelui intervenită în străinătate

Modificările intervenite în statutul civil sau cu privire la nume, produse în străinătate, se înscriu de ofițerul de stare civilă prin mențiune pe actele de stare civilă, cu aprobarea șefului S.P.C.J.E.P./ directorului D.G.E.P.M.B.

Cererile prin care se solicita înscrierea mențiunilor referitoare la modificările intervenite în statutul civil și cu privire la nume vor fi însoțite de următoarele doacumente:

- documentul de schimbare a numelui de familie și/sau a prenumelui, emis de autoritățile străine, în original;
- traducerea documentului în limba română, legalizată, în original;
- certificatul de naștere și/sau de căsătorie al persoanei pentru care se solicită înscrierea mențiunii;
- actul de identitate/pașaportul emis de autoritățile române sau, după caz, străine, al titularului actului pe marginea căruia urmează să se opereze mențiunea de schimbare a numelui de familie și/sau a prenumelui, respectiv al persoanei împuternicite, după caz;
- procura specială sau avocațială, după caz;
- orice alte documente necesare soluționării favorabile a cererii.

Schimbarea numelui și/sau a prenumelui intervenită în străinătate privind persoanele ale căror acte de naștere și de căsătorie sunt înregistrate în România, se înscrie prin mențiune pe marginea actelor de stare civilă.

Înscrierea mențiunilor de stabilire a filiației prin recunoaștere sau hotărâre judecătorească definitivă și/sau încuviințare a purtării numelui, contestare a recunoașterii sau tăgăduire a paternității intervenită în străinătate

Înscrierea mențiunii de stabilirea filiației

Pentru înscrierea pe marginea actului de naștere a mențiunii de stabilire a filiației prin **recunoaștere în fața ofițerului de stare civilă sau a notarului public** - este necesară aprobarea S.P.C.J.E.P./D.G.E.P.M.B..

În cazul **hotărârilor emise în statele membre ale Uniunii Europene** cu excepția Danemarcei – este necesară recunoașterea pe teritoriul României a efectelor hotărârii străine, în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești (în cazul în care hotărârile sunt inițiate sau pronunțate înainte de data de 1 august 2022).

În situația sentințelor inițiate și pronunțate după data de 1 august 2022, pentru ca acestea să producă efecte juridice pe teritoriul României, trebuie să fie recunoscute potrivit Regulamentului (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii. Mențiunea se va înscrie după recunoașterea efectelor hotărârii străine fără nicio altă aprobare.

În cazul **hotărârilor emise în statele cu care România a încheiat tratate/convenții/acorduri în materie judiciară de drept civil și dreptul familiei** - este necesară aprobarea S.P.C.J.E.P./D.G.E.P.M.B..

În cazul **hotărârilor emise în statele terțe** - este necesară recunoașterea pe teritoriul României a efectelor hotărârii străine în conformitate cu prevederile art. 1095 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Înscrierea mențiunii de încuviințare purtare nume de familie

Încuviințarea purtării numelui de familie s-a făcut în fața ofițerului de stare civilă sau a notarului public:

Dacă încuviințarea purtării numelui de familie s-a făcut în fața ofițerului de stare civilă care are în păstrare actul de naștere inițial pentru înscrierea mențiunii pe marginea actului de naștere este necesară aprobarea S.P.C.J.E.P./D.G.E.P.M.B.;

Dacă încuviințarea purtării numelui de familie s-a făcut în fața altui ofițer de stare civilă decât cel care are în păstrare actul inițial de naștere sau în fața notarului public, devin incidente dispozițiile art. 450 alin. (2) teza a II-a din Legea nr. 287/2009, republicată cu modificările și completările ulterioare, în sensul că noul nume de familie al copilului se declară de către părinți, împreună, la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor la care a fost înregistrată nașterea.

Dacă încuviințarea purtării numelui de familie s-a făcut în baza unei sentințe judecătorești se aplică în mod corespunzător procedurile de recunoaștere a efectelor hotărârii străine.

Înscrierea mențiunilor de adopție încuviințată în străinătate:

Adopțiile privind cetățenii români

- se înscriu prin întocmirea unui nou act de naștere la D.S.C. - Sector 1;
- în baza documentelor eliberate de autoritățile străine;
- după recunoașterea hotărârii de adopție de către tribunalul competent respectiv tribunalul de pe raza județului unde își are sau a avut domiciliul persoana interesată.

Adopțiile cu efecte restrânse încuviințate în străinătate privind cetățenii români se înscriu numai prin mențiune pe marginea actelor de stare civilă ale adoptatului cu respectarea aceluiași condiții.

Adopțiile încuviințate în străinătate privind persoane ale căror acte de naștere și, după caz, de căsătorie sunt înregistrate în România, se înscriu numai prin mențiune, dacă la data încuviințării adopției acestea nu aveau cetățenie română.

Condițiile de legalizare a documentelor eliberate de autoritățile străine pentru a fi recunoscute pe teritoriul statului român

Documentele administrative, judecătorești sau religioase, pentru a fi recunoscute pe teritoriul României trebuie să îndeplinească următoarele condiții de legalizare:

- documentele eliberate de instituții ale statelor semnatare ale Convenției de la Haga din 5 octombrie 1961 se apostilează;
- documentele eliberate de instituții ale statelor cu care România a încheiat tratate/convenții/acorduri de asistență judiciară sau într-unul din statele membre sunt scutite de supralegalizare, apostilare sau orice altă formalitate;
- documentele eliberate de statele membre ale UE în aplicarea Regulamentului (UE) 2016/1191 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2016 privind promovarea liberei circulații a cetățenilor prin simplificarea cerințelor de prezentare a anumitor documente oficiale în Uniunea Europeană și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 sunt scutite de apostilare sau orice altă formalitate;
- documentele care nu se găsesc într-una din situațiile enunțate anterior se supralegalizează în conformitate cu dispozițiile art.1093 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- documentele de stare civilă ale persoanelor care au statut de beneficiar ai unei forme de protecție internațională în România sunt exceptate de la apostilare/supralegalizare.

Apostila legalizează semnătura organului emitent al documentului și poate fi aplicată fie pe documentul original, fie pe o prelungire a acestuia. Apostila se aplică și pe traducerea în limba română a documentului dacă aceasta este efectuată la un notar public dintr-un stat semnatar al Convenției.

Supralegalizarea - Actele publice întocmite sau legalizate de o autoritate străină sau de un agent public străin pot produce efecte în fața autorităților române numai dacă sunt supralegalizate, pe cale administrativă ierarhică în statul de origine și apoi de misiunea diplomatică și oficiul consular român, pentru certificarea autenticității semnăturilor și sigiliului aplicate pe acestea.

Supralegalizarea pe cale administrativă este supusă procedurii stabilite de statul de origine al actului, urmată de supralegalizarea efectuată fie de către misiunea diplomatică română sau oficiul consular român din acest stat, fie de către misiunea diplomatică oficiul consular acreditat în România ale statului de origine și, în continuare, în oricare dintre cele două situații, de către Ministerul Afacerilor Externe român.

Sunt scutite de supralegalizare/apostilare

- documentele eliberate de statele cu care România a încheiat tratate/convenții/acorduri de asistență judiciară;
- documentele eliberate într-unul din statele membre;
- documentele de stare civilă ale persoanelor care au statut de beneficiar ai unei forme de protecție internațională în România.